

Educació de la veu i la seva salut

2015/2016

Codi: 101726

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Josefa Martín Galán

Correu electrònic: Josefa.Martin@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisites

Cap.

Objectius

Al finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Tenir consciència de la importància de l'actitud corporal i de la respiració per una bona fonació.
- Prendre consciència del propi aparell fonador i de les seves possibilitats vocals i expressives.
- Saber utilitzar recursos bàsics corporals, respiratoris i vocals per a una bona emissió de la veu.
- Saber trobar l'adequada utilització dels elements que determinen la qualitat i l'eficiència en l'emissió vocal: el timbre, l'entonació, la intensitat, l'expressivitat, l'articulació, la projecció.
- Experimentar les pròpies capacitats comunicatives individualment i en grup per tal de desenvolupar hàbits d'observació d'un mateix i de l'altre com a eines indispensables del procés reeducador.
- Conèixer i experimentar exercicis de reeducació vocal per a solventar trastorns vocals.

Competències

- Analitzar i sintetitzar informació.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.
- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Observar i escoltar activament en els diferents processos de la intervenció logopèdica.
- Presentar una producció de la parla, una estructuració del llenguatge i una qualitat de la veu adequades.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els elements posturals i respiratoris d'altres persones i la relació que tenen amb la qualitat de veu emesa, així com amb possibles factors de risc d'alteracions de la veu.
2. Analitzar i sintetitzar.
3. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
4. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
5. Descriure els fonaments biològics (anatomia i fisiologia) de la intervenció logopèdica en trastorns de la veu, amb especial èmfasi en elements posturals i respiratoris.
6. Descriure i experimentar exercicis de reeducació vocal per resoldre trastorns vocals.
7. Descriure la influència de la pròpia experiència personal de la veu i l'expressió corporal a fi de dur a terme una tasca logopèdica flexible i eficaç.
8. Explicar la importància de l'actitud corporal i de la respiració per a una bona fonació.
9. Explicar la importància del propi cos, la seva dinàmica energètica i l'actitud corporal com elements imprescindibles per a una bona fonació i comunicació.
10. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
11. Utilitzar adequadament els elements que determinen la qualitat i l'eficiència en l'emissió vocal: el timbre, l'entonació, la intensitat, l'expressivitat, l'articulació, la projecció.
12. Utilitzar recursos bàsics corporals, respiratoris i vocals per emetre correctament la veu i ensenyar aquests recursos a altres persones a fi de prevenir l'aparició d'alteracions de la veu causades per hàbits incorrectes.

Continguts

1. La veu i la comunicació humana:

- a) Tot el cos, instrument vocal
- b) Sistema fonador
- c) Exploració logopèdica de la veu: balanç vocal i hàbit fonatori

2. Actitud corporal:

- a) Consciència de la pròpia actitud corporal (tensions, bloquejos...)
- b) Observació de la postura i la verticalitat corporal
- c) Tècniques bàsiques de relaxació
- d) Exercicis de correcció d'actitud corporal: peus, genolls, pelvis, hiperlordosi cervical i lumbar, eixos corporals, imatges.

3. Respiració:

- a) La respiració fisiològica i espontània fruit d'una bona actitud corporal.
- b) Observació tipus de respiració: clavicular, abdominal, intercostal i costodiafragmàtica.
- c) Alteracions de la respiració: bloqueigdiafragmàtic.
- d) Exercicis per millorar dinàmica respiratòria: desbloqueig diafragmàtic i coordinació fonorespiratòria.

4. Fonació:

- a) Òrgans bucofonadors
- b) Mecanismes laringis: mec. I i mec. II
- c) Ressonàncies

d) Amplificació del so

e) Expressió, intensitat, timbre i articulació

5. Recursos de salut vocal.

6. Disfonia funcional i congènita. Casos clínics.

Metodologia

- Les classes de l'assignatura són eminentment pràctiques. Es proposaran diferents exercicis corporals, respiratoris i vocals i es treballaran de manera individual o col·lectiva. Cal portar roba còmode.
- Tutories de suport a la realització del treball personal, on es valorarà l'evolució corporal i vocal dels alumnes.
- Donat el caràcter pràctic de l'assignatura és imprescindible l'assistència a classe de forma regular. Es requerirà un 80% d'assistència per tal de poder optar a l'avaluació dels continguts treballats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctica individual d'exercicis corporals i vocals	36	1,44	2, 3, 6, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Diàris de reflexió sobre actitud corporal i respiració	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12
Diàris de reflexió sobre ressonadors i òrgans bucofonadors	2	0,08	2, 3, 4, 6, 10, 11

Avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades mitjançant:

- Avaluació contínua dels exercicis plantejats a classe (10%).
- Presentació oral on es valorarà l'evolució corporal i vocal del treball realitzat a classe. L'alumne farà una gravació de vídeo inicial i final per poder comparar l'evolució de l'hàbit fonatori (80%).
- Realització prova escrita (10%).

Un/a estudiant que NO hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb una pes igual o superior a 4 punts (40%) constarà com a "no avaluable".

Per tal d'aprovar l'assignatura cal assolir una nota global de curs de 5 o més punts (escala 0-10). És imprescindible superar tots els apartats proposats a l'avaluació. No es podrà accedir a l'avaluació si no hi ha un 80% d'assistència a classe.

Podran optar a la reavaluació els/les estudiants que no hagin assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i tinguin una qualificació d'avaluació continua major o igual a 4 punts (40%) mitjançant una entrevista oral de forma individualitzada. La reavaluació implicarà les evidències d'aprenentatges on no s'hagi assolit la suficiència.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continua exercicis plantejats a classe	10% de la nota	100	4	1, 12
Presentació oral: evolució corporal	40% de la nota	4	0,16	2, 3, 12
Presentació oral: evolució vocal	40% de la nota	4	0,16	2, 3, 12
Prova escrita	10% de la nota	2	0,08	2, 4, 6, 7, 10

Bibliografia

- ARIAS, CRISTINA. (1994): Parálisis laríngeas. Barcelona. Ed Masson
- BUSTOS, I. (1995): Tratamiento de los problemas de la voz. Nuevos enfoques. Madrid. Ed. Cepe
- BUSTOS, I. (2000): Trastornos de la voz en edad escolar. Málaga. Ediciones Aljibe
- BUSTOS, I. (2003): La voz, la técnica y la expresión. Barcelona. Ed Paidotribo
- CALAIS, BLANDINE: Anatomia para el Movimiento. Ed. La Liebre de Marzo (CONSULTEU AMB LA PROFESSORA DADES DE L'EDICIÓ)
- COULOMBEAU, B.; DUPESSEY, M. (2004): À l'écoute des voix pathologiques. Lyon. Ed Symétrie
- CORNUT, G. (1998): La voz. México: Breviarios Fondo Cultura Económica
- DINVILLE, CI (1990): Los trastornos de la voz y su reeducación. Barcelona. Ed Masson
- ESTILL VOICE TRAINING: <http://www.evts.com/>
- GASSULL, C; GODALL, P; MARTORELL, M. (2004): La Veu.Orientacions pràctiques. Barcelona: Abadia de Montserrat
- HEUILLET-MARTIN, G; GARSON-BAVARD, H; LEGRÉ, A. (2003): Una voz para todos (volum I i II), Marsella. Ed Solal
- INTERVOICE: <http://www.intervoice.de/sp/index.html>
- LE HUCHE, F.; ALLALI,A, (1994): La voz.3. Terapéutica de los trastornos vocales. Barcelona,Ed. Masson
- LODES, H. (1997): Aprende a respirar. Barcelona, Ed. Integral
- LOWEN, A.; LOWEN, L. (2005): Ejercicios de Bioenergética. Málaga, Ed. Sirio, s.a.
- LOWEN, A. (2001): El lenguaje del cuerpo. Barcelona, Ed. Herder
- MÉDECINE DES ARTS: <http://www.arts-medecine.com>
- MORRISON, M.; RAMMAGE, L. (1996): Tratamiento de los trastornos de la voz. Barcelona, Ed. Masson
- REVISTA DE LO CORPORAL: <http://www.delcuerpo.com>
- TORRES, B.; GIMENO,F. (1995): Bases anatòmiques de la veu. Barcelona, Ed. Proa
- VOICE FOUNDATION: <http://www.voicefoundation.org>
- www.ilogopedia.com